

► Prestatiedruk, sociale druk en ook nog verveling: vooral cocaïne wordt gepakt

Harmke de Vries
Utrecht

Het is echt niet zo dat ze elk weekend gebruikt, maar als iemand in de omgeving van de 33-jarige I. oppert 'om te gebruiken' dan kun je de klok erop gelijkzetten dat het gebeurt. „Het ligt er ook aan wie er in een wilde bui is. Als ik met mensen op stap ga die niet gebruiken, dan heb ik er geen behoefte aan. Maar als ik flink heb gedronken en met de juiste mensen ben, tja, dan loopt het vaak uit de hand.”

Keiharde cijfers heeft het Trimbos Instituut, kenniscentrum voor geestelijke gezondheid en verslavingszorg, niet. Maar dat hard-drugsgebruik in zogeheten 'bubbels', zoals die van de 33-jarige I., de gewoonte zaak van de wereld lijkt, dat signaleert Martha de Jonge, projectleider Drugspreventie en Alcohol, wel. Een voorbeeld van zo'n bubbel zijn hogeropgeleiden. „En festivals. Het gebruik van en praten over drugs is op zulke plekken meer geaccepteerd.”

Die trend schetst ook Alex van Dongen, preventiewerker bij verslavingszorginstelling Novadic-Kentron. Volgens hem is er een grote verschuiving, vooral in de groep hogeropgeleiden. „Vanuit mijn netwerk zijn er veel signalen dat drugsgebruik tijdens het reguliere uitgaan daar heel gewoon is. Voor hbo- en universitaire studenten is het hartstikke normaal geworden om thuis of tijdens een feestje drugs te pakken.”

Het is een conclusie die De Jonge ook trekt. „In die kringen, zeker op een bepaalde leeftijd, wordt openlijk over drugs gesproken. Het is sociaal geaccepteerd om te gebruiken.”

Vanzelfsprekend

Uit een campagne 'Waar trek jij de lijn?', een initiatief van twee Utrechtse studenten, blijkt dat gebruik van verdovende middelen op een feestje tegenwoordig bijna net zo gewoon is als een biertje. In april werd zevenhonderd studenten gevraagd naar het gebruik van drugs. Het resultaat: 80 procent vindt drugsgebruik vanzelfsprekend.

Eind vorig jaar werd onder de noemer 'Lieve Mark' door zeven studenten onderzoek gedaan naar het drugsgebruik onder studenten.

Een kwart van de ondervraagde studenten (hbo en wo) bleek in coronatijd meer drugs te zijn gaan gebruiken. Vooral om aan de verveling te ontsnappen tijdens een lockdown.

„Zelf vond ik het gesprek met iemand in een focusgroep heel schokkend”, vertelt medeinitiatiefnemer Martijn Jansse. „Hij vertelde dat tijdens een lockdown coke werd gebruikt in het studentenhuis. Maar aan tafel zaten ook eerstejaars. Jongens die nog nooit hadden gebruikt

Drugs tijdens een feestje is 'hartstikke normaal'

Het gebruik van cocaïne lijkt steeds normaler te worden tijdens het reguliere uitgaan. Experts maken zich zorgen, vooral over het excessief gebruik door hogeropgeleide studenten.

FOTO GETTY IMAGES

80

■ Tachtig procent van de 700 studenten die werden gevraagd naar drugsgebruik, zegt dat het gebruik vanzelfsprekend is.

en daar net twee weken woonden. Dan moet je heel sterk in je schoenen staan om niet te pakken.” Studenten die eerder nooit drugs gebruikten, deden dat tijdens een lockdown wel. Vooral cocaïne werd gepakt, waarvan een gram tussen de 60 en 70 euro kost.

Corona

„Corona heeft het drugsgebruik onder jongeren versterkt”, zegt professor klinische psychologie Dorine Slaats, werkzaam bij VU

Amsterdam en Denkracht centrum voor neuropsychologische expertise. Als vrouwenspersoon van de Utrechtse Vrouwelijke Studenten Vereniging heeft zij regelmatig studenten aan de lijn die last hebben van drugsgebruik. Toch zijn er maar weinig studenten die zich direct bij Slaats melden met een drugsprobleem. Drugsgebruik is volgens de professor vooral een symptoom. „Studenten die ik spreek zitten niet lekker in hun vel. Dat komt vaak door allerlei factoren, zoals de prestatiedruk bij een opleiding, de maatschappij en sociale media. In coronatijd kwam daar ook verveling bij, waardoor drugs al snel op tafel kwamen.”

Daarbij is de sociale druk binnen een studentenvereniging of studentenhuis heel groot, zeker voor eerstejaars. „Ik krijg studenten aan de lijn die zeggen dat drugsgebruik en excessief drankgebruik een gewoonte is in hun huis, en dat ze niet goed weten hoe ze daarmee moeten omgaan. Dan blijkt dat drugs- en alcoholgebruik een *way of life* is. Dat is zorgelijk. Je komt in een nieuwe stad, je wilt erbij horen. Dat is ook het doel van een studentenvereniging en een studentenhuis: om je vertrouwd te voelen. En daar zit het risico in.”

Prestatiedruk

Slaats pleit voor meer openheid. „We leven in een ontzettend ingewikkelde maatschappij waarbij de prestatiedruk op elk niveau ontzettend hoog is. Als je door al die dingen niet goed in je vel zit en de sociale druk hoog is om drugs te gebruiken, dan is het ontzettend lastig die verleiding te weerstaan. Het is allemaal met elkaar verweven.”

De oplossing zit volgens Slaats in preventie, al op jonge leeftijd. „We moeten onze kinderen en jongeren weerbaarder en veerkrachtiger maken, zodat ze betere keuzes kunnen maken.”

Bij het drugsgebruik onder hogeropgeleiden en studenten plaatst projectleider De Jonge van het Trimbos Instituut wel een kanttekening. „Ik weet dat er heel veel mensen zijn die dit niet meemaken.” Preventiewerker Van Dongen van Novadic-Kentron benadrukt dat de groep die niet gebruikt nog altijd groter is dan de groep gebruikers.

